

PROGRESUL

Abonamentul:
Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.,
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Autoritate și umilință.

De I. Roșiu.

Să fim drepti. Ordinea morală, pe care se razimă societatea noastră, are negreșit lipsă atît de autoritate, cît și de corelativul ei etic: de umilință. Conceptul ordinei e doar întemeiat pe recunoașterea autorității, ear umilința dă substratul convenit pentru ambele.

Istoria, această carte pururea deschisă, ne dovedește cu prisosință, că ceice au răscolit cîndva rînduiala societății omenești, provocînd rezmiriți sîngeroase și mizerii înfiorătoare, au atacat întotdeauna mai întai conceptul genuin al umilinței, ear pe ruinele acesteia au ridicat ghilotina autorității. Repuse odată aceste două, ordinea, ca rezultanta lor, cade de sine.

Să întorcem însă moneta și pe partea cealaltă.

Ordinea sănătoasă pretinde temeii sănătos. Orcé ultragiare la temeii, alterează armonia însus. Autoritatea fără simț de răspundere integră, debordează în tiranie păcătoasă, ear umilința lipsită de conștiință demnității omenești, degenează în prostie.

Și una și cealaltă sînt simptome bolnave, cu aceia deosebire, că pînăcînd tirania face iluzorie orice noțiune de dreptate omenească, pan' atunci umilința exploatată și pasivă confirmă marele adevăr al suferenței celor mici.

Biserica noastră creștinească, fără inoială, este un drept balast între aceste două

extremități uricioase prin faptul, că a statorit marginile autorității și a idealizat umilința, ridicîndu-o la gradul de virtute principală.

Schoppenhauer, orcît ar părea uneori de contrazicător în păreriile sale despre legea creștinească și baza ei, a enunțat totuși un mare adevăr, cînd a zis, că legea noastră creștinească e legea abnegărilor, ear forma ei cea mai desăvîrșită o reprezintă biserica, în care se validează cele mai multe forme de abnegare.

Teza aceasta, cu o mică corectură, o poate iscăli și cel mai rigorist creștin, fără remușcare de conștiință. Anume „abnegării“ lui Schoppenhauer trebuie să-i dăm noima de: abnegare virtuoaasă, agilă, cu moralitate în fond și cu valoare triumfătoare în prezistența finală — spre a nu declina în deșertăciunea întunecatei nirvane budhiste, orî în resignarea anostă a fetiștilor ș. a.

Astfel pricepută abnegarea creștinească, este adevărat un sol roditor de virtuți, și dă credinței noastre creștinești un timbru cutotul specific.

Autoritatea creștinească, cucit e la apogeu mai strălucit, cuatît supoartă și o răspundere mai mare; ear umilința creștinească, cucit e mai mare, cuatît e mai înălțătoare. Noi creștinii, poate nu înțelegem pedepplin mărimea și însemnătatea acestei minunate realități, căci nu prea reflectăm asupra ei; o resimțim însă la tot pasul.

Să pretindem absoluta recunoaștere a ordinei demnitate și deci a umilinței pe care se întemeiază această recunoaștere; să ne

ferim însă, ca nu cumva sub marca umilinței fără de măsură să omorîm demnitatea și sinceritatea spontană în manifestări.

Hiperzelul, ca și laxismul spulberat, mai mult strică, decît edifică. Autoritatea și umilința sînt două concepte, pecit de apropiate de olaltă, peatît de expansive; și o explicare a lor grotescă e întotdeauna primejdioasă.

Biserica creștinească și printrînsa mairarii clerului nostru creștinesc sînt chemați în primul rînd să priveghieze neîntrerupt asupra buneii lor interpretări și aplicări.

Viața noastră zilnică e plină de neînțelegeri mărunte, plină de nedreptăți și răzbunări înfundate; ne apasă poveri și o atmosferă veninoasă; de jos plîng ochii însingerați, se plîng brațe obosite și se sting vieți muncite. Și cine știe de nu provin și acestea, în mare parte din tilcuirea prea puțin creștinească a umilinței și auto-

Ne-am dat cu vorba, că viața e grea, și te-ai mira, cît de ușor trecem cu cîteun gest indiferent peste multe de toate la ordinea zilei. Nu ne prea impresionează nici atrocitățile cîte ne trec eventual zilnic pe dinaintea ochilor, ba demulțorii povestim chiar, fără să ne izbim prea tare, desnodămîntul, fatal de nedrept, ce are să urmeze într'o chestie, orî alta, — și fugim parcă dinaintea rațiociniului creștinesc.

De sine înțeles, că acest ieftin refugiu dinaintea logiceii sănătoase, e un fel de moleșire, în dosul căreia moțaiesc suflete iguste și oameni de jumătate.

În mijlocul acestei toropeli sufletești se

FOILETON.

Cele trei întrebări.

Legendă indică.

Departe la soare-răsare trăia demult un prinț puternic. Faima numelui său se duse peste nouă țări și nouă mări, așa că domnitorii altor țări își trimiteau feciorii la curtea lui ca să învețe dela el.

Prințul aceasta avea și o fetișoară, numită Fatma. — Despre frumusețea ei se spuneau minuni, deși afară de tatăl și de servitoarele ei, nimeni nu o văzuse la față. Așa era obiceiul pe vremea aceia.

Dupăce se făcuse Fatma de 16 ani, tatăl ei, puternicul prinț, trebuia să se gîndiască să-i găsiască un soț. Se înțelege că trebuia să fie cel mai demn și mai de treabă dintre tineri, și sfetnicii săi trebuiau să-l ajute, ca să-l găsiască.

Sfetnicii ședeu cu toții roată înjurul puternicului prinț, și fiecare avea o altă propunere și zicea că e cea mai bună; nu se puteau înțelege, și prințul se supără și gonii pe toți.

Seara, punindu-se în paț, prințul spuse feciorului său din casă supărarea sa. Aceasta i-a povestit atunci, că la marginea orașului trăia un bătrîn cucernic, anume: Iomin, vestit pentru învățătura și înțelepciunea sa, la care vin omenii din toate părțile lumii ca să-i ceară sfatul.

Prințul se înveseli și-i porunci să aducă a două zi pe moșneagul la palat.

Iomin veni a doaua zi și se aruncă cu fața

înjos înaintea prințului, îngînd cuvinte de laudă de re virtuțile stăpînului.

Prințul îi spuse pentruce l-a chemat și-l întrebă apoi, dacă știe cum ar putea da mai sigur de tînărul cel mai bun?

„O, puternice prinț! Allah să-și reverse lumina peste tine, mare și drept stăpînitor! În astfel de cazuri pui pețitorului trei întrebări, și, dacă nu răspunde bine, îi tai capul. Ear subț pasul tău, luminație, să răsără florii îmbalsamate.

Prințul zise că sfatul e bun, dar totul atîrnă de întrebări.

Învățul le avea însă gata făcute și era într'adevăr așa fel că numai cel mai bun, și mai demn putea răspunde la ele. Prințul laudă în gura mare înțelepciunea lui Iomin și-i dete drumul încercat cu daruri.

N'apucă Iomin să intre în cortul său, și se pomeni cu un tînăr, care punînd pietinește mîna pe umărul bătrînului îi zise:

— Ascultă, nu poți să-mi mai împrumuți încă 50 de drugî de aur?

Căci Iomin nu era numai un învățat elavios, ci și un cămătar zgîrcit, și vizitatorul său era frumosul prinț Soliman, era tot așa de ușuratec, pecit era de frumos, și îi trebuia mai mălți bani decit avea. Deacea venise la Iomin.

Acesta se vaită însă, — căci prințul îi era deja dator vreo 500 de drugî de aur, — și se jură pe barba Profetului că nu mai are nicio țechină în pungă.

Prințul se înfurie și-i strigă:

— Am să-mi înfig mîinile în barba ta și am

să ți-o zmulg, dacă nu-mi dai drugî de aur. Și la urma urmeii nu ți-i dau înapoi cu dobînzî mari? Știi bine!

În clipa aceasta de strîmtoare, o idee scăpără prin mîntea bătrînului. Spuse lui Soliman, că puternicul prinț nu va da mîna ficel sale decit aceuia, care va da răspunsuri nimerite la trei întrebări.

Ear cine o răpunde rău, i-se taie capul. El știe însă răspunsurile, fiindcă chiar el a făcut și întrebările pentru prinț. Și dacă îi făgăduiește Soliman să-i plătiască omiie de drugî de aur, și să-l facă demnitar mare și cîrmuitor într'o provincie a țării sale, o să-i spună răspunsurile.

Prințul Soliman, care auzise atît de mult despre minunata frumusețe a Fatmei, și de marile bogății ale tatălui ei, îi făgădui bucuos, și învăță pe de rost răspunsurile, ca să nu-i taie capul.

Și Soliman se duse la palatul prințului și dete răspunsurile nimerite la cele trei întrebări.

Și s'a făcut o nuntă strălucită cu mese mari și joc și muzică de a ținut 30 de zile încheiate. Și crainicii cutreirau țara de vestiau înțelepciunea și mîrinimia viitorului domnitor.

Însfîrșit, dupăce trecură sărbătorile și lucrurile își luară mersul lor obisnuit, veni și Iomin la Soliman să-i aducă aminte de făgăduiala dată.

Prințul Soliman, însă, șiret și prefăcut, zise:

— Departe de mine să hotărîsc eu singur despre niște lucruri cari mă privesc pe mine însumi.

Chiemă dar pe sfetnicii săi și le vorbi:

— Omul acesta, îi zice Iomin, imi cere 1000 de drugî de aur și să-l fac mare demnitar și cîrmuitor al unei provincii de ale mele.

ridică mîndru ca o mireasmă curată templul credinței noastre creștinești, care cu autoritatea și cu umilința creștinească în același sanctuar a creat idealul omului creștin: înălțat și umil deodată, stăpîn peste alții, dar stăpîn înaintea de toate peste sine, bun, treaz, drept și iubitor de tot ce nobilitează: rugăciune, până la dela muncă.

Un astfel de om întreg nu va perverti nicicînd înțelesul autorității și al umilinței.

Un fenomen trist.

Adaus la chestia „Revizorilor școlari”.

„Drapelului” i-se scriu următoarele: Comuna noastră fruntașă C.... are peste 7000 locuitori, dintre cari cel puțin 90% sînt Români de legea gr. or. In comuna bisericească gr. or. română sînt doi preoți, trei învățători și o învățătoare. Școala confesională mai există încă și acuma are un buget anual de 6000 cor.

Anul trecut s'a zidit în comună și o școală de stat, ca un palat. In școala aceasta, însă, nu se propune românește nicio boabă, și totuși copiii noștri, în cea mai mare parte, cercetează școala de stat și părăsesc școala confesională.

Imprejurarea aceasta m'a surprins cu-atît mai mult, cîcît am putut constata, că ai noștri sînt toți oameni deștepți și cu cuprinsuri bune. M'am interesat să aflu ce poate fi cauza acestui fenomen trist. In cursul întrebărilor mi-s'a dat să înțeleg, că și în școala confesională se pune mai mult pond pe limba maghiară, ear limba română se neglijează detot. Indesebî însă se plîng oamenii, că de școala noastră confesională nimeni nu se îngrijește; nu se exercită nicio controlă și prin urmare progresul e mai defectuos decît în școala de stat. Se constată lipsa de control la școlile noastre, și deaceia susțin ai noștri că nu merită să aducă atîta jertfă pentru școala confesională, mai cu seamă după ce pe cei dela școala de stat i-a asigurat, că pentru o contribuție de vre-o 300-400 cor. la an se vor îngriji, ca să li-se propună copiilor

— Dece cere el toate acestea? întrebă cel mai bătrîn dintre sfetnici.

— Spune că el a scornit cele trei întrebări pe cari le punea puternicul prinț peștorilor fiice sale; și că mi-a tradat mie răspunsurile prin cari am dobîndit mina nevestei mele.

Sfetnicii ziseră atunci, și de astădată erau toți de o părere, că Iomin e un om mincinos ticălos, căci întrebări așa de istețe nu putea scorni decît puternicul domnitor și răspunsuri așa de înțelepte numai nobilul prinț putea da.

Și au hotărît ca pentru crima aceasta Iomin sa fie aruncat la închisoare pe viață, și în fiecare zi să-l tragă 25 de bețe la tălpi.

Și așa au și făcut.

Dar și pe prinț l-a ajuns mînia lui Dumnezeu. Căci toate veștile despre frumusețea prințesei erau numai scornituri.

Iomin murise însă în temniță, în urma bătailor suferite.

Soliman, de disperare, s'a spînzurat.

Povestaș.

Epigrame.

In țara noastră, tu dreptate,
Să-ți ia de azi deviza:
Nu cum penile-usitate,
Ci turnul dela — Piza!

De-ași fi eu scrietor de drame,
Ți-ași fi răspuns în epigrame,
Dar nu's al poeziei uns,
Și tu — nevrednic de-un răspuns.

Don Ramiro.

și în școala de stat limba română în măsura în care li-se propune acuma în școala confesională.

Am descris până aici numai starea faptică. Deja din această descriere poate înțelege orișicine, că răul cel mai mare la școlile noastre confesionale e lipsa de control. Se impune dar insituirea cît mai grabnică a revizorilor școlari. Congresul național bisericesc a deschis în ultima sa sesiune crearea posturilor de revizori școlari și a lăsat executarea acestei hotărîri conzistozelor dicezane. E păcat că executarea întîrzie.

Am avut pună acuma destulă vreme să ne convingem, că examenele finale nu formează mijlocul adevărat de control, și că acestea devin de sine superflue prin o controlare riguroasă în decursul anului.

Mi-e teamă, că prin cruțarea speselor delipsă pentru susținerea revizorilor școlari, devin pe încetul efemere speșele cari se aduc pentru susținerea școlilor confesionale. Noi avem datorința să controlăm școlile noastre, ca să fie la înălțime și să nu ne lăsăm numai pe controla din partea statului.

Am sulevat și noi în mai multe rînduri Chestia revizorilor școlari, discutată de altfel și în alte ziare d'ale noastre, și văzînd că se bate meru toba la urechea surdului, dela o vreme ne-am gîndit și noi că n'ai cui să-i grăiești. Va veni odată vremea de vom plînge pe ruinele școlii noastre confesionale, cînd însă va fi prea tîrziu de a o mai scăpa din ghiarele peirii. Nepăsarea antestatatorilor noștri față de această chestie atît de însemnată, este un păcat greu, care le va aduce pe cap blăstămii generațiilor viitoare.

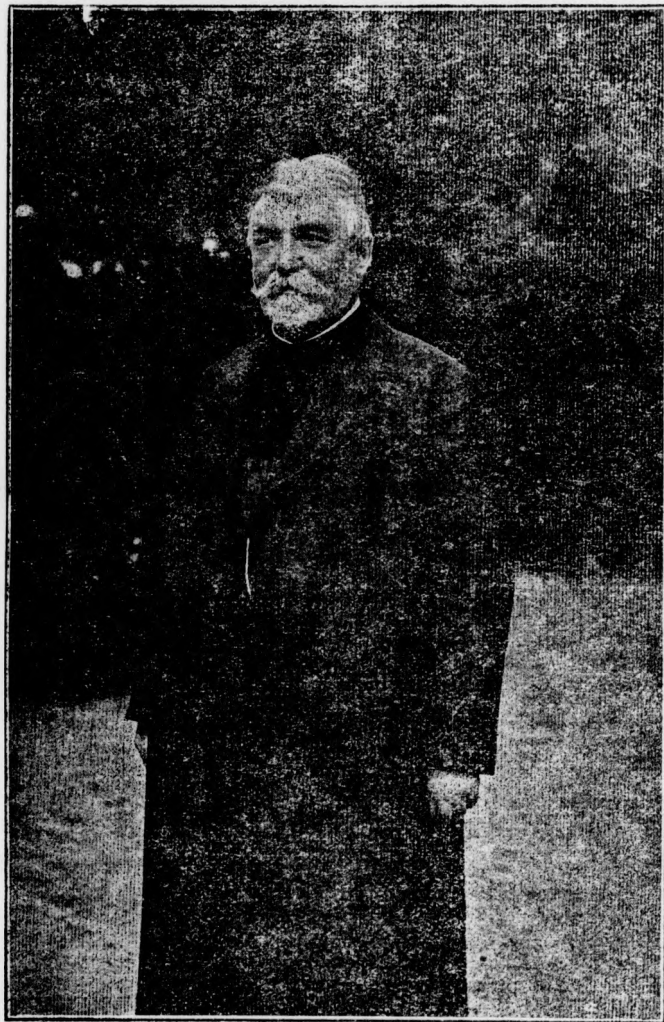
Un dascăl rom.

Părintele Ioanichie Neagoe,

vrednicul preot ort. român, asesor conzistorial, și directorul băncii „Steaua” din Petrovaselo, unul dintre cei mai avîntați apostoli ai propășirii poporului bănățean, un stilp puternic al Românilor din Toronto, a fost sărbătorit Duminică la 20 c. n. pentru netăgăduitele sale merite, înrașate în cursul celor 30 de ani ai preoției sale.

Este un semn îmbucurător al vremii cînd vedem că și ai noștri încep a fi mai recunoscători față de povățuitorii și binevoitorii lor. Jubileul de Duminică trecută al părintelui I. Neagoe, la care au participat, înafară de săteni — oițele sale, și o mulțime de Români buni din împrejurime, spre a se bucura de prăznuirea meritelor unui păstor care își pune sufletul pentru turma sa.

Ne alăturăm și noi, cei din jurul acestui mic stindard cultural, și în numele cititorilor noștri îi urăm din suflet merituosului jubilar: mulți ani cu bine!

ECONOMIE.

Organizarea economică.

Intre cele mai însemnate probleme economice este una singură, menită să schimbe viața noastră economică în o viață compactă și solidară. Zic solidară, fiindcă îmi vine în minte cazul cu Iliia și Dobra și n'am uitat încă zvonurile desmînșite mai anii trecuți prin Ardeal, ear de prezent asemenea vești se streară necontrolate și pela noi prin Bănat. La Zorlenț viața noastră economică a suferit o înfrîngere, a trebuit să îndure o lovitură, care nu dovedește încă un drum de maturitate economică la noi. Să vedem ce e la Zorlenț? Două institute românești fac două filiale, nu chiar în același timp. Nici una, nici alta nu s'a îngrijit ca să lege, să facă interesați fruntașii din Zorlenț și jur în vreun chip ori altul la filiala ce au deschis. Urmarea a fost că a venit o bancă străină și prin bărbății ei înființează și o bancă „independentă”. După citeva „coade de topor” cari semnează acți, se angajează mai mulți fruntași, și fiindcă banca aceasta are acționari cari își plătesc sieși — bancii lor — interese, și cari mai au vreun neam, vreun prietin al bancii lor, o să facă

desigur mai mare ispravă decît cele două filiale românești. Smîntina o ia banca străină care o prevede cu credit.

Compactă va fi viața noastră economică, numai cînd vom înlătura necazurile de felul celor înșirate mai sus.

Ear acestea se pot înlătura numai prin o organizare, care este problema cea mai urgentă în viața noastră economică. Să organizăm comunele noastre, înfiinșînd toffelul de „Reuniuni” pe cari să le punem sub scutul băncilor mai mari. „Să organizăm comunele românești” este deviza; nimeni însă nu-și dă seamă de greutatea ce înțimpină înfiinșarea de reuniuni la noi. Numai ceice au încercat să organizeze, vor ști povești multe. In o comună preotul nu armoniază cu învățătorul, și dacă stăi de vorbă cu unul, strică celalalt. In altă comună anî dearindul n'a fost nici preot nici învățător, și aici e mai greu, căci poporul n'are încredere în nimeni. Un singur bărbat nu afli în care să-și puna poporul încrederea. Nu putem noi organiza comunele, până nu vom avea preoți buni și harnici, și dacă le organizăm, va fi o organizare defectuoasă. Circular conzistorial trebuie, care să impună preotului a sprijini acțiunea de

organizare inițiată de bărbați competenți. Când scriu aceste rânduri, la Oravița s'au adunat 40 de frunțiș din întreg Banatul, ca să pună bază unei instituții noi bănățene: „Insoțirea țăranilor pentru angurarea vitelor, ca societate pe acțiune“, care va fi chemată să organizeze, cu sprijinul forurilor competente, comunele bogatului nostru Banat.

Să dea Dumnezeu ca sămînța sămănată aci să aducă rod îmbelșugat pentru binele poporului nostru.

Simeon Popescu.

Invitare la Serbările culturale dela Blaj.

Invităm cu toată dragostea întreaga obște românească la serbările culturale ce se vor ține în Blaj, în zilele de 28, 29 și 30 August n., din prilejul adunării generale jubilară a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ și a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român“.

PROGRAM:

I. Preziua Serbărilor.

(27 Aug. st. n.)

1. Primirea și înfățișarea comitetului central al „Asociațiunii“ și al „Societății pentru fond de teatru român“.

2. Seara la orele 8 întrunire de cunoștință.

II. Ziua întâia.

(28 Aug. st. n.)

a) Dimineața la orele 7 și trei pătrare liturghie solemnă în biserica catedrală, celebrată de Exc. Sa P. S. D. Metropolit.

b) La orele 11 a. m. ședința I. a „Asociațiunii“, în biserica catedrală.

c) La orele 12 și trei pătrare deschiderea expoziției culturale a despărțimintului Blaj.

d) La orele 1 și jum. d. a. banchet.

e) La orele 4 p. m. conducet etnografic. După aceasta d. dir. prof. Dr. Ambrozie Chețianu va ține o prelegere populară.

f) La orele 8 seara „Concert“.

III. Ziua a doua.

(29 August st. n.)

1. Dimineața la orele 7 și trei pătrare liturghie și parastas pentru întemeitorii „Asociațiunii“.

2. La orele 9 a. m. ședința primă a „Societății pentru fond de teatru român“.

3. La orele 10 și jum. a. m. ședința festivă a secțiilor literare.

4. După amiază la 4 ore ședința a II-a a „Asociațiunii“.

5. La orele 8 seara „Mănăstirea Argeșului“ și după aceea bal.

IV. Ziua a treia.

(30 August st. n.)

1. Dimineața la orele 6 și trei pătrare liturghie și doxologia cea mare.

2. La orele 9 a. m. ședința doua a „Societății pentru fond de teatru român“.

3. La orele 11 a. m. alte adunări oficiose.

4. La orele 3 p. m. ședința continuativă a secțiilor științifice.

La orele 8 seara teatru.

Blaj, la 7 August n. 1911.

Dr. I. Maniu,

prezident

D. V. Suciu, I. F. Negruțiu sen.

viceprezidenții comit. sărbătorilor

Aurel C. Domșa, Alex. Ciurea,

secretari

Ioan Fodor, Ștefan Roșian,

casieri.

P. S. Invitări speciale nu se pot trimite.

Aviz!

Vestim On. public rom. din Banat că cursurile la Pensionul de fete „Liceul modern“ din Turnu Severin. (România) se încep la 1 Sept st. v.

În cursul facultativ al institutului se predau, cu succes uimitor, mai ales limba română, franceză, germană, engleză și italiană, pianul, muzica vocală, desenul, pictura, dansul, lucrul manual și gospodăria (Curs de bucătărie, de spălat și călcat etc.) avînd profesori titrați dela școlile statului și profesoare străine, toate cu titluri academice.

Prețul pentru întreținere și instrucție completă: 700 coroane anual.

Rezultatul, atît instructiv cît și educativ, atrage mereu tot mai multe bănățence la această excelentă școală de fete, care din toate punctele de vedere e a se socoti ca o binefacere și pentru noi Bănățenii.

Directoară: d-na Maria Măinescu, lecenciată în fiologie.

CRONICA.

Duminecă și-au ținut împreună băncile rom. »Astra« s. p. a. și »Sascana« din Sasca-montană adunarea generală, în care, spre bucuria, nu numai a acționarilor, ci a tuturor iubitorilor de încheiere între frați, au hotărît cu toate glasurile — fuzioarea acestor două institute de baui ce au menirea de a întări economicște populația românească din aceste parți sudbănățene. Într'un ceas bun!

Căpitan Toma Manciu (Murăș-Oșorhei) cu gentila d-șoară Miți Roșiu (Vrani) logodiți. Multe și sincere felicitări!

Primim: Valorosul învățător dela școala de stat din localitate, d-nul Gheorghe Dragoescu, unul dintre cei mai vechi și mai buni învățători, a fost distins cu titlul de director școlar pentru munca cinstită și zelul neobosit dezvoltat pe terenul instrucțiunii timp de 32 de ani. Gratulăm la binemeritata distincțiune și îi zicem: La mulți ani! G. Lipovan.

Marea instituție economică din Banat „Insoțirea țăranilor pentru asigurarea vitelor“ s. p. a. s'a constituit, sub președința frunțașului nostru Dr. Ion Nedelcu, alegîndu-și membri în direcțiune: Gheorghe Bogdanu (Oravița), Dr. Caius Brediceanu (Lugoj), Dr. Liviu Cigăreanu (Oravița), Avram Corcea (Coștei), Ion Epure (Cacova), Dr. Mihai Grosșanu (Oravița), Gheorghe Jianu (Oravița), Vasile Iorgovanu (Ticvani), Traian Lința (Cacova), Paul Nica (Varadia), preot Ogîrlaci (Jidovin), Simeon Popescu (Gataia), Simeon Popa (Ticvani), Petru Stoica (Satu-nou), Simion Vițanu (Slatina), Dr. Gheorghe Vodă (Sasca), și membri în comitetul de supraveghiere; preot Ania (Ildia), Valeriu Cîrje (Verșet), Alexandru Bojină (Oravița), Dr. Nicolae Hubiann (Oravița), Tiberiu Neda (Cacova) și Patrichie Rămneanțu (Berliște).

În ședința plenară de Joi s'au stabilit și regulamentul intern care cuprinde și modalitățile asigurărilor și, deci, Insoțirea încurînd va fi în măsură a-și începe activitatea.

Programa concertului dela Sf. Mărie al Reuniunii rom. de cîntări și muzică: I. Concert: 1. G. Dima: „Subt fereastra mîndrei mele“, chor mixt. 2. Cip. G. Porumbescu: „Numele tău“, chor mixt. 3. G. Dima: „Fintina cu trei izvoare“, chor mixt. II. Teatru: „Vacanții“, comedie originală într'un act de Maria Baiulescu, redigiată de d-nul Ioan Băiaș. Persoanele: Iorgu Sergiu, deputat: d-l Ioan Băiaș; Mița, soția sa: d-șoara Ana Zarcula; Margareta Norian, profesoară: d-șoara Iustina Giuchici; Gogu Vișinescu, procuror: d-l Traian Jucu; Nic. Dorcean, proprietar: d-l Dim. Buna; Zoe, soția sa: d-șoara Miți Conrad; Alexandru Vulpescu: d-l Ioan Petru; Didina, soția sa: d-șoara Aurelia Conrad; Veniamin, servitor la Iorgu Sergiu: d-l Alexandru Lazăr. III. Joc.

Epitropia parohială gr. or. rom. din *Recița-montană* aranjază, din incidentul hramului bisericii, Duminecă în 21 August (3 Sept.) 1911 *Ruga* din ăstan după următorul program: Duminecă înainte de amiază: la ora 10 serviciu divin, după amiază: la ora 3, vecernie, apoi joc în curtea bisericii; seara: Petrecere populară în localul ospătării S. Cioran. Prețul intrării: după amiază 40 filerî, ear seara 60 filerî de persoană. Venitul curat e destinat pe seama bisericii.

Renumitul inginer aviatorul *Vlaicu*, de origine din comuna Bîntînți, lingă Orăștie, va zbura la Blaj, Marți în 29 August st. n. a. c. între orele 5—7 d. a. cu aparatul său cel nou, sistem propriu. Bilete de participare de persoană: loc I. 10 cor., loc II. 5 cor., loc III. 2 cor., loc IV. 1 cor. Bilete se află la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Prințul *Bibescu* a bătut recordul sburînd, deasupra capitalei, la 500 m. înălțime.

„Reuniunea de citire și cînt“ din *Mercina* invită la Concertul împreună cu teatru ce-l va aranja Lună la 15/28 August 1911 în curtea școlăi gr. or. cu următorul Program: I. Concert: Motto. 1. „Ferentarul“ chor bărb. de C. Savu. 2. „Subt Pajura duplă“ chor bărb. de I. F. Wagner. II. Teatru: „Cetatea Neamțului“ sau „Sobieschi și Plăeși! Români“, dramă istorică în 3 acte. Persoanele; Sobieschi, regele Poloniei; Iablanovschi, hatmanul armatei polone; Potoschi, agiutantul lui Sobieschi; Șoiman căpitan bătrîn de cetate; Tudora, fiica lui; Farcaș, tînăr osaș Român; Galu, Gețu, Mircea, plăeși; Un străjer român; O sentinelă polonă; Un Român bătrîn; O Romîncă; Un copilandru; Trei plăeși; Români, Romince, soldați poloni. Prețul intrării: Loc I.: 2 cor.; II.: 1'60 cor.; III.: 1'40 cor.; IV.: V.: 1 cor. Loc de stat în picioare 60 filerî. După producțiune joc. Bilete de intrare se vind ziua la d-nul I. Lupșasca și seara la cassă.

Bătrînul preot *Damaschin Mităr din Cîrnecea* a încetat din viață.

Din Caransebeș primim știrea, că *Trăian Ionașiu*, fostul învățător la școala de aplicație, fiul fostului referent școlar Ioan Ionașiu, s'a împușcat.

Primim știrea, că badea *Gheorghe Cîrțan*, veșnicul călător, a murit Duminecă în Poiana Țapului (România). A fost înmormîntat Marți. Odihnească în pace!

Chorul *Slaviansky* raportînd succese strălucite la Sinaia, d-șoara *Slaviansky d'Agrenoff* a fost decorată cu „Bene-Merenti“ cl. I.

Călugărul *Dionisie Codău*, dela mănăstirea Slatina, fost și el cîndva bandit, s'a oferit autorităților a da mîna de ajutor la prinderea vestitului haiduc *Pantelimon* din Țara-românească.

Principesei *Elena* a Serbiei i-a făcut țarul Rusiei ca dar de nuntă, o haină de mireasă și 3 milioane zestre.

Poșta Redacției.

I. P. Gerliște. Primit. Se va publica. Salutări!

Mulțumită publică.

La „Cantina școlară“ din Oravița-mont. au cotribuit în anul șc. expirat următorii:

Institutul „Oraviceana“ 100 cor., D-na v.ăd. Hermina Dr. Maniu 40 cor., Dr. P. Cornean și Dr. L. Meheș cite 30 cor., I. Trăilă și Dr. L. Cigăreanu cite 25 cor., Dr. M. Grosșanu 20 cor., D-na v.ăd. Ana Dr. Anca, Dr. I. Nedelcu, Dr. N. Hubian, Dr. G. Vodă, cite 15 cor., Dr. I. Fometescu și L. Cucu cite 10 cor., D-na Ana Dr. Cigăreanu 6 cor., D. Boitor, A. Perian, I. Purgariu, R. Cucu, D-na v.ăd. Iuliana Treicu, I. Neda, V. Nicolici, N. Pocrean, D. Beserdean, Gh. Talescu, Iustin Velcean, I. E. Țieranu, I. Pocrean, T. Velcean, P. Popovici, P. Mila, G. Urdărean, D. Grosșian, Fr. Tismonariu cite 5 cor., C. Lazăr 4 cor., G. Gașpar 2 cor. 25 fil. A. Lazăr, V. Purgariu, L. Himber, cite 2 cor., A. Iancus și N. Andrei cite 1 cor. Suma 465 cor., 50 fil.

Marinimoșilor contribuitoari, tot așa și d-lui N. Hașca, pictor ist. și epitrop primar al bisericii noastre, care a dat prînz gratuit duor școlari săraci, ceiace socotit în bani face minimum 30 cor., îndeosebi; d-nei v.ăd. *Ana Dr. Anca* care aproape în fiecare zi s'a ostenit la „Cantina școlară“ și cu o adevărată iubire de mamă a purtat grijă de prînzul școlarilor; d-lui *Dr. Petru Cornean* președ. par. pentru viul interes dovedit față de „Cantina școlară“; d-lui *Dr. Ludovic Meheș* medic-major i. p. pentru că a binevoit a controla mîncările servite și curățenia; d-lui *Ioan Pătășanu*, editrop, pentru osteneala și zelul cu care a încasat întreaga sumă de bani; precum și tuturor P. T. domni și doamne cari au cercetat „Cantina școlară“, le exprim și pe calea aceasta în numele școlăi noastre conf. române, călduroase mîlțumiri. Prea bunul D-zeu să le vadă nobila faptă și să le respălăiască.

Oravița-mont. în August 1911.

inv. Gheorghe Lipovan,

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

Totfelul de inserțiuni și reclame se primesc spre publicare în **PROGRESUL** în cele mai avantajoase condițiuni cu prețuri moderate. Reclama e sufletul comerțului. — Prin reclamă la progres!

Aviz.

Avizăm Onoratul public din Recita și jur, că după multă stăruință, cu ajutorul lui Dumnezeu am izbutit a ne începe activitatea la institutul nostru de bani

 „BERZAVA”

în strada principală, lângă biserica rom.

care va servi cu credință la înaintarea economică a fraților noștri Români din aceste părți năvălite de străini.

Din 1 August n. c. stăm la dispoziția On. public dându-ne toată silința a corespunde pe deplin oricăror cerințe, anume: **primim depuneri cu 5%, plătind noi și darea de venit**; acordăm împrumuturi de tot felul, în condițiile cele mai favorabile. Totodată stăm la îndemâna On. public românesc și în alte afaceri economice comerciale.

Recita, la 1 August 1911.

5-2

Direcțiunea.

Pentru Saisonul școlar

se capătă în

Prăvălia de manufactură

IULIU WEISS

(telefon 38)

în strada principală din Oravița

Costumuri, pardisiuri, ghețe, pălării, cămeși, izmenți, ciorapi, batiste,

cu prețuri absolut solide. Serviciu prompt și coulant.

Pentru provință se trimite cu plăcere și comande pe ales. 3-2

3-3

Anunț.

Două garnituri de mobile, una pentru prinzitor și una pentru dormitor, precum și multe alte obiecte de casă, sint de vânzare la **Dr. Méhes și Dr. Cornean.**

Am onoare a aduce la cunoștință on. public românesc că mi-am deschis

cancelaria advocațională

în **Budapesta**, VIII. strad. Hunyadi 15.

Cu toată stima:

3-3

Dr. Liviu Lința, avocat.

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări în contra focului și în contra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibii**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad**, la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin băbăți de-ai noștri de toată încrederea.

„**PLUGARUL**”
societate pe acțiuni din **Cacova**

x-30

dă
5-6%

și plătește și darea după depuneri. Acordă împrumuturi pe obligațiuni și amortizare cu 6-7%, ear personale cu 8%. Escomptează cambii. Asigуреază vite și mijlocește cumpărarea de mașini agronomice.

În prăvălia lui

I. HAMBURGER

(Casa Klein) în Oravița

se capătă

Ciment foarte bun din Beocin
cu preț moderat.

Albert Jancsus

primind prăvalia lui

G. Ivaskovits din strada principală
„**La mîța neagră**”

își va da toată silința a menține numele bun al acestui magazin bogat asortat cu tot felul de articole moderne de manufactură, **casă solidă-creștină**, unde se capătă și bumbac, cîrpe, pînză și mătăsuri veritabile, cu **prețuri fixe**, absolut solide. — Serviciu culant. Comandele pentru cei din jurul Oraviții încă se efeptuesc cu promptitudine.

Farmacia „La Sf. Gheorghe” Oravița

visa-vis de prăvalia lui **R. Goldstein** în strada principală.

In farmacia mea, arangeată modern, ce capătă înafară de

tot soiul de medicamente și diferite parfumuri

franceze, engleze, pudră, săpunuri

și alte articole de tot felul atît pentru țerance, cît și pentru damele de elită.

Cu distinsă stimă

ADOLF GROS, apotecar.

La

Tipografia „Progresul”

 în Oravița

se capătă

totfelul de tipărituri,
cu prețuri absolut solide.